ព្រះបច្ចេកពុទ្ធមាន ៣ ប្រភេទ

បច្ចេកពុទ្ធ (បុំ.) [បច្ចេក+ពុធិ+ត] អ្នកត្រាស់ដឹងដោយចំណែកមួយ ។

បច្ចេកពុទ្ធ (ន.) [ប៉ុច-ចេក:ពុទ្ធ] លោកអ្នកត្រាស់ដឹងចំពោះបានតែខ្លួន មួយ សម្ដែងធម៌ប្រៀនប្រដៅអ្នកដទៃផងមិនកើត : ព្រះបច្ចេកពុទ្ធ។

១. បញ្ញាធិកាបច្ចេកពុទ្ធ *បច្ចេកពោធិសត្វដែលក្រៃលែងដោយបញ្ញា ត្រូវបំពេញបារមី ចំនួន ២ អសង្ខេយ្យ ១ សែនកប្ប ទើបបានត្រាស់ដឹងបច្ចេកពោធិញ្ញាណ ។*

២. សទ្ធាធិកាបច្ចេកពុទ្ធ *បច្ចេកពោធិសត្វដែលក្រៃលែងដោយសទ្ធា ត្រូវបំពេញបារមី ច្រើនជាង ២ អសង្ខេយ្យ ១ សែនកប្ប តែមិនដល់ ៣ អសង្ខេយ្យទេ ទើបបានត្រាស់ដឹងបច្ចេកពោធិញ្ញាណ ។*

៣. វិរិយាធិកាបច្ចេកពុទ្ធ *បច្ចេកពោធិសត្វដែលក្រៃលែងដោយវិរិយៈ ត្រូវបំពេញបារមី ច្រើនជាងចំនួនរបស់សទ្ធាធិកបច្ចេកពុទ្ធ តែមិនដល់ ៣ អសង្ខេយ្យទេ ទើបបានត្រាស់ដឹងបច្ចេកពោធិញ្ញាណ ។*

(អត្ថន័យចាក បរមត្ថទីបនី អដ្ឋកថា សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរគាថា និទានគាថាវណ្ណនា)

ដោយសជវថ